

Rättsfallssamlingen

Mål C-310-/14

**Nike European Operations Netherlands BV
mot
Sportland Oy**

(begäran om förhandsavgörande från Helsingfors hovrätt)

”Begäran om förhandsavgörande — Förordning (EG) nr 1346/2000 — Artiklarna 4 och 13 — Insolvensförfarande — Återvinningsgrundande handlingar — Talan om återvinning av betalningar som utförts före dagen för inledandet av insolvensförfarandet — Lagen i den medlemsstat där insolvensförfarandet inleds — Lagen i en annan medlemsstat reglerar den aktuella handlingen — Lag som ’i det föreliggande fallet inte tillåter att handlingen angrips på något sätt’ — Bevisbörda”

Sammanfattning – Domstolens dom (sjätte avdelningen) av den 15 oktober 2015

- EU-rätt — Tolkning — Texter på flera språk — Enhetlig tolkning — Bristande överensstämmelse mellan de olika språkversionerna — Lagstiftningens sammanhang och syfte som utgångspunkt*
(Rådets förordning nr 1346/2000, artikel 13)
- Civilrättsligt samarbete — Insolvensförfaranden — Förordning nr 1346/2000 — Handlingar som kan återvinnas — Tillämplig lag — Undantag från den allmänna regeln om tillämpning av lex fori concursus — Villkor för tillämpning — Rättsakt kan inte angripas med stöd av den lag som är tillämplig på handlingen (lex causae) — Skyldighet att beakta samtliga omständigheter i det enskilda fallet*
(Rådets förordning nr 1346/2000, artikel 13)
- Civilrättsligt samarbete — Insolvensförfaranden — Förordning nr 1346/2000 — Handlingar som kan återvinnas — Tillämplig lag — Undantag från den allmänna regeln om tillämpning av lex fori concursus — Villkor för tillämpning — Rättsakt kan inte angripas med stöd av den lag som är tillämplig på handlingen (lex causae) — Bevisbördan åvilar svaranden i mål om återvinning*
(Rådets förordning nr 1346/2000, artikel 13)
- Civilrättsligt samarbete — Insolvensförfaranden — Förordning nr 1346/2000 — Handlingar som kan återvinnas — Tillämplig lag — Undantag från den allmänna regeln om tillämpning av lex fori concursus — Villkor för tillämpning — Rättsakt kan inte angripas med stöd av den lag som är tillämplig på handlingen (lex causae) — Bevisbörda som regleras i förordningen — Processuella regler saknas — Tillämpning av nationell lagstiftning — Villkor — Iakttagande av likvärdighetsprincipen och effektivitetsprincipen*
(Rådets förordning nr 1346/2000, artikel 13)

5. *Civilrättsligt samarbete — Insolvensförfaranden — Förordning nr 1346/2000 — Handlingar som kan återvinnas — Tillämplig lag — Undantag från den allmänna regeln om tillämpning av lex fori concursus — Villkor för tillämpning — Rättsakt kan inte angripas med stöd av den lag som är tillämplig på handlingen (lex causae) — Prövning utifrån samtliga bestämmelser och allmänna principer i denna lag*

(Rådets förordning nr 1346/2000, artikel 13)

6. *Civilrättsligt samarbete — Insolvensförfaranden — Förordning nr 1346/2000 — Handlingar som kan återvinnas — Tillämplig lag — Undantag från den allmänna regeln om tillämpning av lex fori concursus — Villkor för tillämpning — Rättsakt kan inte angripas med stöd av den lag som är tillämplig på handlingen (lex causae) — Bevisbördan åvilar svaranden i mål om återvinning — Bevisbördan åvilar käranden endast efter det att svaranden visar att den aktuella rättsakten inte kan angripas*

(Rådets förordning nr 1346/2000, artikel 13)

1. Se domen.

(se punkt 17)

2. Artikel 13 i rådets förordning nr 1346/2000 om insolvensförfaranden ska tolkas så, att det för tillämpning av denna artikel krävs att den berörda handlingen inte kan angripas med stöd av den lag som är tillämplig på handlingen (*lex causae*), med beaktande av samtliga omständigheter i det föreliggande fallet.

Artikel 13 i förordningen syftar till att skydda de berättigade förväntningarna för den som haft vinning av en återvinningsgrundande handling genom att föreskriva att denna handling, även efter inledandet av ett insolvensförfarande, ska omfattas av den lag som var tillämplig för den vid den tidpunkt handlingen genomfördes, det vill säga *lex causae*. Det framgår klart av detta syfte att tillämpningen av artikel 13 kräver att samtliga omständigheter i det föreliggande fallet beaktas. Det skulle nämligen inte kunna finnas några berättigade förväntningar på att giltigheten av en rättsakt, efter inledandet av insolvensförfarandet, bedöms med bortseende från dessa omständigheter, samtidigt som dessa omständigheter ska beaktas om ett sådant förfarande inte har inletts.

Vidare innebär skyldigheten att tolka undantaget i artikel 13 i nämnda förordning restriktivt att denna artikels tillämpningsområde inte kan ges en vid tolkning som gör det möjligt för den som haft vinning av en återvinningsgrundande handling att undkomma tillämpningen av *lex fori concursus* genom att på ett rent abstrakt sätt åberopa att den aktuella handlingen inte kan angripas med stöd av en bestämmelse i *lex causae*. Mot denna bakgrund ska den första frågan besvaras enligt följande.

(se punkterna 19–22 samt punkt 1 i domslutet)

3. Vid tillämpningen av artikel 13 i förordning nr 1346/2000 om insolvensförfaranden och under förutsättning att svaranden i ett mål om återvinning har åberopat en bestämmelse i den lag som är tillämplig för handlingen (*lex causae*) enligt vilken denna handling endast kan angripas under de omständigheter som anges i denna bestämmelse, ankommer det på denna svarande att åberopa att dessa omständigheter inte föreligger och inkomma med bevisning för detta.

Det framgår av själva ordalydelsen i artikel 13 i förordningen att det ankommer på svaranden i ett mål om återvinning att visa att *lex causae* inte tillåter att denna handling angrips. Eftersom denna bestämmelse dessutom föreskriver att svaranden måste visa att den aktuella handlingen inte kan angripas på något sätt – vilket ska ske med beaktande av samtliga omständigheter i fallet – ålägger

nämnda artikel 13, åtminstone underförstått, svaranden även bevisbördan för att det föreligger faktiska omständigheter som föranleder slutsatsen att denna handling inte kan angripas och att det inte finns något som talar emot denna slutsats.

(se punkterna 25 och 31 samt punkt 2 i domslutet)

4. Trots att artikel 13 i förordning nr 1346/2000 om insolvensförfaranden uttryckligen reglerar fördelningen av bevisbördan, innehåller den inte några mer specifika bestämmelser om förfarandet. Således innehåller denna artikel inga bestämmelser om, bland annat, bevisupptagning, vilka bevis som är godtagbara vid den behöriga nationella domstolen, eller vilka principer som ska tillämpas vid nämnda domstols prövning av bevisvärdet för den bevisning som ingetts.

I avsaknad av unionsrättslig harmonisering av dessa bestämmelser ska – enligt principen om medlemsstaternas processuella autonomi – sådana bestämmelser föreskrivas i den inhemska rättsordningen i varje medlemsstat. Dessa bestämmelser får emellertid varken vara mindre förmånliga än de som reglerar liknande nationella situationer (likvärdighetsprincipen) eller medföra att det i praktiken blir omöjligt eller orimligt svårt att utöva rättigheter som följer av unionsrätten (effektivitetsprincipen).

Sistnämnda princip utgör för det första hinder för tillämpningen av nationella förfarandebestämmelser som, genom att föreskriva alltför strikta regler, särskilt vad gäller bevisningen av att vissa bestämda omständigheter inte föreligger, medför att det i praktiken blir omöjligt eller orimligt svårt att med framgång åberopa artikel 13 i förordning nr 1346/2000. För det andra utgör denna princip hinder för nationella bevisregler med för lågt ställda beviskrav, vilkas tillämpning i praktiken leder till att den bevisbördan som föreskrivs i artikel 13 i förordningen omkastas.

Svårigheten att visa att det föreligger sådana omständigheter under vilka *lex causae* inte tillåter att den aktuella handlingen angrips, eller, i förekommande fall, att det inte föreligger sådana omständigheter under vilka det enligt *lex causae* är tillåtet att angripa denna handling, innebär emellertid inte i sig ett åsidosättande av effektivitetsprincipen, utan motsvarar snarare det krav att tolka nämnda artikel restriktivt.

(se punkterna 27–30)

5. Artikel 13 i förordning nr 1346/2000 om insolvensförfaranden ska tolkas så, att orden ”inte tillåter att handlingen angrips på något sätt”, utöver de bestämmelser i den lag som är tillämplig på handlingen (*lex causae*) som är tillämpliga avseende insolvensärenden, även avser samtliga bestämmelser och allmänna principer i denna lag.

Artikel 13 i förordningen syftar till att skydda de berättigade förväntningarna för den som haft vinning av en återvinningsgrundande handling genom att föreskriva att denna handling, även efter inledandet av ett insolvensförfarande, ska omfattas av *lex causae*. Vidare krävs för tillämpning av denna artikel 13 till förmån för den som haft vinning av en återvinningsgrundande handling att samtliga omständigheter i det aktuella fallet beaktas.

Såväl syftet att skydda berättigade förväntningar som behovet av att beakta samtliga omständigheter i det föreliggande fallet medför att artikel 13 i förordning nr 1346/2000 ska tolkas så, att den som haft vinning av en återvinningsgrundande handling ska visa att den aktuella handlingen inte kan angripas vare sig med stöd av de bestämmelser i *lex causae* som är tillämpliga avseende insolvensärenden eller med stöd av *lex causae* i dess helhet.

Ordalydelsen i artikel 13 i förordning nr 1346/2000 talar nämligen klart för en sådan tolkning, med tanke på att denna ålägger den som haft vinning av en återvinningsgrundande handling bevisbördan för att denna handling inte kan angripas ”på något sätt”. Vidare kan det inte finnas någon berättigad

förväntning på att en handling som kan angripas med stöd av en bestämmelse eller allmän princip i *lex causae* endast ska bedömas efter inledandet av insolvensförfarandet utifrån de bestämmelser i *lex causae* som är tillämpliga avseende insolvensärenden.

(se punkterna 33–36 samt punkt 3 i domslutet)

6. Artikel 13 i förordning nr 1346/2000 om insolvensförfaranden ska tolkas så, att svaranden i ett mål om återvinning ska styrka att den lag som är tillämplig på handlingen (*lex causae*), i dess helhet, inte tillåter att handlingen angrips.

Enligt artikel 13 i denna förordning ankommer det på svaranden att åberopa att det inte föreligger några omständigheter som gör det möjligt att angripa rättsakten med stöd av *lex casuae*, och att inkomma med bevisning för detta. Denna artikel gör emellertid inte skillnad mellan bestämmelserna i *lex causae* som är tillämpliga avseende insolvensärenden och sådana bestämmelser och allmänna principer i *lex causae* som är tillämpliga avseende andra områden. Istället föreskrivs i nämnda artikel att det ankommer på svaranden att visa att den aktuella handlingen inte kan angripas ”på något sätt”. Det framgår således klart av ordalydelsen i denna artikel att den ska tolkas så, att denna svarande ska visa att *lex causae*, i dess helhet, inte tillåter att handlingen angrips.

Denna slutsats är även i enlighet med principen enligt vilken nämnda artikel 13 i förordning nr 1336/2000 ska tolkas strikt, och motsvarar syftet med nämnda artikel 13, nämligen att skydda de berättigade förväntningarna hos den som haft vinning av en återvinningsgrundande handling genom att föreskriva att denna handling även efter inledandet av ett insolvensförfarande ska omfattas av den lag som var tillämplig på den vid den tidpunkt handlingen genomfördes.

Det är endast när den domstol vid vilken en sådan återvinningstalan har väckts i ett första skede har funnit att svaranden faktiskt har visat, utifrån de bestämmelser som vanligtvis är tillämpliga enligt den nationella processrätten, att den berörda handlingen inte går att angripa med stöd av *lex causae*, som nämnda domstol rätteligen kan konstatera att det ankommer på den kärende som har begärt återvinning att visa att det föreligger en bestämmelse eller allmän princip i *lex causae* enligt vilken nämnda handling kan angripas.

(se punkterna 34–41 och 45 samt punkt 4 i domslutet)